

ALENA PROKOPOVÁ / 12. 1. 2017

Strnadovi

Dokumentaristka Helena Třeštíková podává svědectví o manželském soužití trvajícím pětatřicet let.

Časosběrná metoda se v žánru sociologického dokumentu dobře osvědčuje při sledování partnerských vztahů: „soukromý vesmír“ každé rodiny se mění v čase díky proměnám vztahů a kondice obou partnerů i jejich dětí, obývaný prostor i sociální statut rodiny bývají otisky politicko-ekonomické situace. Metodiku časosběru v českém prostředí použili Pavel Koutecký (především dokumenty *Občan Havel* [2008] a *Hledači pevného bodu* [2001]), Olga Sommerová (*Máňa* [1992] a *Máňa po deseti letech* [2002]) či Kristina Vlachová (*Dračí setba* [2006]), soustavně (a často právě ve vztahu k tématu partnerství) ji však používá jen režisérka Helena Třeštíková. Zájem o časosběrnou metodu projevovala už na FAMU. Když ji v roce 1980 oslovili z Krátkého filmu s projektem začít sledovat několik novomanželských párů po dobu šesti let, měla už k záloze krátkometrážní školní cvičení *Zázrak* (1975). Jeho protagonistku Janu Kettnerovou spolu s manželem Petrem zařadila Třeštíková do televizního cyklu *Manželské etudy* (1987), od něž se odvíjí nejvýznamnější a nejrozměrnější režisérčin projekt.

V roce 2005 Helena Třeštíková nové výsledky své práce představila v *Manželských etudách po dvaceti letech*, líčících osudy sledovaných šesti párů v průběhu čtvrtstoletí. Z průběžně sbíraného materiálu postupně vznikly i celovečerní dokumenty pro kina *Z lásky* (1987), *Hledání cest* (1988) a *Soukromý vesmír* (2011), věnovaný právě manželům Kettnerovým. Nyní Helena Třeštíková přichází s novým celovečerním projektem věnovaným jen jedné ze sledovaných manželských dvojic – Strnadovým.

Zatímco v případě Kettnerových šlo – jak naznačoval už název – o nezvykle uzavřenou rodinnou strukturu (a profesím manželů nebyl věnován prakticky žádný prostor), *Strnadovi* působí ve vztahu k sociálnímu i ekonomickému prostředí otevřeněji: rodiče

pěti dětí žijí v Praze a jsou majiteli známého vinohradského obchodu s nábytkem.

Ivana a Václav na začátku společné životní cesty potvrzují, že nemají vlastně žádný důvod ke svatbě – kromě lásky. Vzájemná podpora je i v následujících letech obvykle samozřejmostí, jakkoli Ivana i Václav často vypovídají před kamerou odděleně.

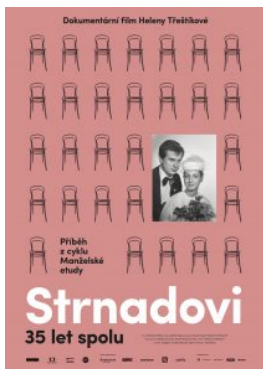
Problémy řeší bez váhání, rázně a nebojí se zranění. Podle režisérky se jim dařilo rozjet podnikání hned po revoluci díky důvěře ve vlastní schopnosti a odhodlání vzít život do vlastních rukou.

Film samozřejmě neposkytuje žádnou modelovou radu pro současnou dobu, která je zatížena rozchody a rozvody stejně jako osmdesátá léta. Helena Třeštíková není autorkou, která by zobecňovala za účelem nějaké výchovy diváka. I ve *Strnadových* zůstává „jen“ svědkyní sledující citlivě změny v životech svých protagonistů.

Třeštíkovou s producenty ze společnosti Negativ zaujala i schopnost Strnadových vypovídat o sobě otevřeně a upřímně reflektovat svůj život. Ivana a Václav současně naplňují původní zadání Krátkého filmu, který cyklus koncipoval jako možnost zkoumat příčiny časté rozvodovosti v českých rodinách. Film zahrnuje pětatřicet let jejich společného života a vypráví i o situacích, jež řadu rodin přivádějí k rozvodovému soudu – především o problémech s „dvoukariérovým“ manželstvím a Ivanině psychické labilitě, jež před časem prohloubila hrozivě vypadající krizi. Místo rozchodu však příběh Strnadových nabízí vztahový „happy end“, přes nějž se přelévají další, často také velmi dramatické problémy – s dětmi, s podnikáním...

Ne všechny děti manželů Strnadových byly ochotné s filmaři spolupracovat, a dokonce i samotní protagonisté se v průběhu natáčení snažili spolupráci ukončit. Po zrušení svatbě dcery a dramatickém partnerském odcizení chtěla Ivana natáčení zastavit. Pak se však vztahy uvnitř rodiny usadily a po roce a půl mohla práce pokračovat.

Dokument vznikl v koprodukcii společnosti Negativ a České televize a do kin jej uvede společnost Aerofilms. *Strnadovi* mají premiéru 19. ledna 2017, v roce, kdy režisérka plánuje završit třetí etapu natáčení *Manželských etud* započatou před osmi lety.

Strnadovi (Česká republika 2016), scénář a režie: Helena Třeštíková, kamera: David Cysař, Vlastimil Hamerník, zvuk: Richard Müller, střih: Jakub Hejna. Aerofilms, 102 minut. Premiéra 19. 1. 2017.